

EL MÀGIC D'OZ

FITXA TÈCNICA

Director: Victor Fleming

Actors i actrius: Judy Garland; Frank Morgan; Ray Bolger; Jack Haley; Bert Lahr; Billie Burke; Margaret Hamilton; Charley Grapewin; Clara Blandick; Pat Walshe; Lois Clements; Abe Dinovitchm; Zari Elmassian

Productor: Mervyn LeRoy

Guió: L. Frank Baum; Noel Langley

Fotografia: Harold Rosson

Música: Harold Arlen; George Bassman; George E. Stoll; Herbert Stothart; Robert W. Stringer

RESUM

Dorothy, una nena orfe que viu amb uns oncles en una granja de Kansas, a causa d'un tornado es veu transportada, juntament amb el seu gos Totó, a un món fantàstic, més enllà del l'arc de Sant Martí. Una vegada allà, intenta tornar a casa i comença el seu viatge cap a la ciutat d'Oz, perquè només el gran màgic d'Oz la pot fer tornar. Al camí es fa amiga d'un espantaocells sense cervell, d'un home de llauna que desitja un cor i d'un lleó covard. Junts s'encaminen cap a Oz per a mirar de trobar solució als seus problemes. Mentrestant, pel camí ensopiquen amb tota mena d'aventures.

INTRODUCCIÓ DE L'AUTOR a l'edició de La Galera S.A., Barcelona, 1987. traducció de Ramon Folch i Camarassa.

El folklore, les llegendes, els mites i els contes de fades han acompanyat la infantesa a través dels segles, perquè tots els infants senten un amor sa i instintiu per les històries fantàstiques, meravelloses i manifestament irreal. Les alades fades de Grimm i Andersen han fet feliços més cors infantils que cap altra de les creacions humanes.

Actualment, però, és molt possible que a les biblioteques infantils la rondalla meravellosa dels vells temps, que perdura al llarg de tantes generacions, es trobi classificada entre els texts "històrics"; perquè ara s'està imposant una nova mena de "rondalles meravelloses", de les quals s'ha eliminat el geni, el follet i la fada, i tots aquells incidents terribles i esgarriuosos que glaçaven la sang a les venes i que els autors imaginaven per inculcar en cada conte, per mitja de la por, una "llició de moral". L'educació moderna ja se n'encarrega, ara, de la moral; per això l'infant modern només cerca en els contes meravellosos una diversió, i de bona gana s'estalvia tots els incidents desagradables.

Pensant en tot això, la història d'"El màgic d'Oz" fou escrita exclusivament per agradar als infants d'avui. Vol ser una rondalla meravellosa modernitzada, que conserva de les velles l'element meravellós i joiós, però en deixa de banda les angoixes i els malsons.

(L. FRANK BAUM Chicago, abril de 1900)

INDEX DEL DVD

1. Crèdits inicials
2. Pròleg
3. El dilema de Dorothy
4. Sobre l'arc de Sant Martí. Tema musical
5. Miss Gulch
6. Totó s'escapa
7. Dorothy desapareix
8. La bola de cristall
9. "És un tornado"
10. Dins del cicló
11. Lluny de Kansas
12. "Sortir, sortir" Tema musical
13. "No ha estat un miracle" Tema musical
14. "Ding, dong. La bruixa ha mort". Tema musical
15. "La cançó de bresol". Tema musical
16. "La companyia del pirulí". Tema musical
17. Qui ha matat la bruixa de l'est?
18. "Quina pudor fa el sofre"
19. "Segueix el camí dels rajols grocs". Tema musical
20. "Veuràs el màgic". Tema musical
21. Dorothy coneix l'espantaocells
22. "Si jo tingués un cervell" Tema musical
23. "Anem a veure el màgic". Tema musical
24. Pomes!
25. Un home de llauna!
26. "Si jo tingués un cor". Tema musical
27. La malvada bruixa de l'oest
28. Cap a Oz?, Cap a Oz!
29. Lleons, tigres i panteres. Déu meu!
30. Coneixent al lleó covard.
31. "Si jo tingués valor". Tema musical
32. "Anem a veure el màgic". Tema musical
33. Roselles que us conviden al son!
34. "Veus optimistes". Tema musical
35. La ciutat maragda
36. "L'alegre país d'Oz". Tema musical
37. Entregeu Dora
38. "Si jo fos el rei del bosc". Tema musical
39. Coneixement el màgic d'Oz
40. El bosc encantat
41. L'atac als monos alats
42. Dorothy capturada
43. Totó escapa de la bruixa
44. Els guardians del castell
45. El rescat
46. "No els deixeu escapar"
47. "Em fonc"
48. La bruixa dolenta ha mort
49. El màgic d'Oz es mostra
50. Premis en recompensa a l'heroisme
51. El globus del màgic d'Oz
52. El retorn de la fada Glinda
53. La despedida de Dorothy
54. "Com a casa enlloc"
55. Crèdits finals

VISIONAT

Es pot començar el film per l'escena 9 després d'haver llegit els apartats: El cicló i Presentació del país d'Oz. Ens podem aturar després de la presentació de cada personatge, fer la lectura i una breu discussió.

Una vegada en camí deixarem transcórrer l'acció fins quasi al final, abans de desvelar la identitat del màgic d'Oz.

NOTES PER L'ENSENYANT

Aspectes que pot tenir en compte l'ensenyant i que poden ser útils pel treball a partir del film.

- *El màgic d'Oz* té l'estructura d'un conte tradicional.
- Obra utòpica que pretén crear un món millor lluny del model materialista

- Amistat com un valor ferm que comporta estimació, cooperació, ajut. És fonamental per a créixer i "fer camí".
- Remarcar la idea que: "La unió fa la força"
- Simpatia pels perdedors i els antiherois.
- La bondat i la innocència dominen el mal
- L'obra mostra sempre els aspectes positius de cada personatge
- La unió de distintes persones febles és fonamental per combatre el mal
- Tothom busca allò que ja té: cervell, cor, valor, etc.

El màgic d'Oz és més que un conte

A l'hora de tractar el llibre i el film hi ha dues grans postures:

Els detractors que diuen:

- És un conte de fades modern: sense que hi passi res de dolent, però potser un xic fad.

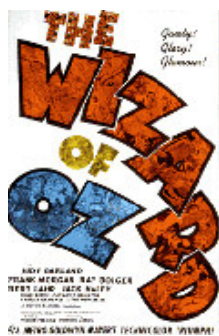
Els admiradors que al·leguen:

- És un conte complex que conté una gran quantitat de simbolismes. Els personatges i les situacions responen tant a les circumstàncies històriques del moment com també a arquetips psicològics.

Una manera d'engrescar els nens i nenes per la lectura és portar alguna de les múltiples edicions del llibre a l'aula i llegir algun fragment en viu, de manera que els estudiants puguin contrastar el que diu l'autor amb el que després veuran plasmat a la pantalla.

ABANS DE VEURE LA PEL·LÍCULA

LA CARÀTULA

Estudi de distintes caràtules relacionades amb el film

➤ De cadascuna

- Què diu la fotografia?
- De què informen les lletres?
- Hi ha descripció del contingut del film?

➤ De la que nosaltres usem

- Què remarca?
- Quines expectatives et crea?

Una vegada vista la pel·lícula:

- Creus que s'han acomplert les expectatives que t'oferia la caràtula?
- Què t'hi sobra o què t'hi falta?
- Amb quina et quedaries?

➤ Personalitza la caràtula. Dibuixa la teva caràtula a partir de distintes elements que pots trobar a internet: lletres, fotografies dels actors, fotogrames de publicitat, etc.

EL TEXT I L'ACCIÓ

El títol: El màgic d'Oz

PLA DE DISCUSSIÓ

- Què és un mag?
- Els mags fan màgia?
- Un mag és un actor que representa un paper?
- En quines ocasions usem la paraula màgic o màgica?
- Si algú treu coloms d'un barret, és màgia això?
- Si algú et diu que agafis una carta d'un piló i t'endevina la que has agafat, és màgia això?
- Diem que algunes coses són màgiques perquè no tenim cap més explicació?
- La màgia és real o és ficció?
- Existeix realment la màgia?

(Adaptat de *Buscant el sentit*)

EL CICLÓ

"La Dorothy vivia enmig de les grans prades de Kansas, amb l'oncle Henry, que era pagès, i la tia Em, que era la seva dona. La casa on vivien era petita, perquè la fusta de què era feta havia calgut portar-la de molt lluny, amb carro. Tenia quatre parets, un terra i una teulada: tot plegat, una sola cambra; i en aquesta cambra hi havia una cuina tota rovellada, un armari per a la vaixela, una taula, tres o quatre cadires i els llits. L'oncle Henry i la tia Em tenien un gran llit, a un racó, i la Dorothy un llitet a un altre racó. La casa no tenia ni golfes ni soterrani, llevat d'una mena de pou excavat a terra, que en deien «el soterrani dels ciclons», perquè era on es refugiava tota la família quan s'aixecava un d'aquells enormes remolins de vent, capaços d'esclafar qualsevol casa que trobés al seu pas. S'hi baixava per una trapa que s'obria enmig de la cambra, i per una escaleta de mà que s'enfonsava fins al fons mateix d'aquell forat petit i fosc.

Quan la Dorothy sortia a la porta i mirava al seu voltant, no podia veure altra cosa que la immensa prada grisenca. Ni un arbre ni una casa no interrompien la vasta extensió d'aquella plana que arribava fins als quatre horitzons. El sol havia cuit la terra llaurada fins a fer-ne una massa tota gris a i plena d'esquerdes. Ni l'herba no era verda, perquè el sol havia recremat les puntes de les llargues fulles fins a tornar-les del mateix color gris que es veia pertot. Altre temps la casa havia estat pintada, però el sol havia embutllofat la pintura i les pluges se l'havien emportada, i ara la casa era tan grisa i ensopida com tota la resta del paisatge.

Quan la tia Em havia anat a viure allà, era una dona jove i bonica. El sol i el vent també l'havien canviada. Li havien llevat la llüissor dels ulls, que s'havien tornat d'un gris tristoi, i li havien esborrat les vermellors de les galtes i dels llavis, que ara també eren grisos. Estava prima i seca, i no somreia mai. Quan la Dorothy, que era òrfena, havia anat a viure amb els seus oncles, la tia Em, al principi, s'emportava cada ensurt quan la nena reia, que feia un xisclé i es portava una mà al cor cada vegada que l'alegre veu de la Dorothy li arribava a les orelles; i encara ara sovint mirava la nena, tota meravellada, demanant-se, en nom de Déu, de que podia riure.

L'oncle Henry no reia mai. Treballava de ferm, de sol a sol, i no sabia pas què era l'alegria. També era tot gris, ell, des de la llarga barba fins a les bototes que portava; tenia un aire sever i solemne, i amb prou feines obria la boca.

Era el Totó qui feia riure la Dorothy; gràcies a ell no s'anà tornant grisa com tot el que la voltava. El Totó no era gris; era un gosset negre, de pel llarg i sedós, i amb un parell d'ullets negres enjogassats, un a cada banda del morret graciós. El Totó jugava d'un cap de dia a l'altre, i la Dorothy jugava amb ell, i se l'estimava moltíssim.

Aquell dia, però, no estaven jugant. L'oncle Henry, assegut al llindar, mirava tot preocupat el cel, més gris encara que de costum. La Dorothy, dreta a la porta, amb el Totó als braços, també mirava el cel. La tia Em estava rentant els plats.

De la banda del llunyà nord els arribava el llarg udol del vent, i l'oncle Henry i la Dorothy veien com l'herba alta ondulava amb força davant la tempestat que s'apropava. Tot d'una van sentir un xiulet agut en l'aire, que venia del sud, i en girar-se cap allà van poder veure que l'herba també feia onades venint d'aquella direcció.

De sobte, l'oncle Henry es va aixecar.

-S'acosta un cicló, Em! -va cridar a la seva dona-. Vaig a donar una ullada al bestiar.

I va arrencar a córrer cap als coberts on tancava les vaques i els cavalls.

La tia Em va deixar la feina i va sortir a la porta. Amb una sola mirada en tingué prou per comprendre que el perill era a tocar.

-De pressa, Dorothy!-va cridar-. Cap al soterrani! El Totó saltà dels braços de la Dorothy i es va amagar sota el llit, i la nena li va córrer al darrere per agafar-lo. La tia Em, morta de por, va obrir la trapa de terra, i baixà al sot per l'escaleta. La Dorothy va aconseguir a l'últim d'atrapar el Totó, i es va disposar a seguir la seva tia. Quan era a mig camí de la trapa, es va sentir un enorme gemec del vent i la casa va trontollar tan fort que la nena va perdre l'equilibri i va caure asseguda a terra.

Llavors va passar una cosa molt estranya.

La casa va fer dos o tres giravolts i començà a aixecar-se pels aires. La Dorothy va tenir la impressió que s'enlairava en un globus.

El vent del nord i del sud s'havien trobat justament allà on hi havia la casa, i n'havien fet el centre exacte del cicló. Al bell mig dels ciclons l'aire sol romandre quiet, però la gran pressió del vent al voltant de la casa l'anà enlairant, cada vegada més amunt, fins a situar-la al capdamunt mateix del cicló, des d'on fou portada quilòmetres i més quilòmetres enllà, com una ploma.

Era molt fosc, i el vent udolava feréstegament al voltant de la nena; però la Dorothy va trobar que s'hi anava molt bé. Després dels primers giravolts, i fora d'una vegada que la casa es va inclinar perillosament, a la Dorothy li feia la impressió que la gronxaven suaument, com un nounat en un bressol.

Al Totó no li feia cap gràcia, allò. No parava de córrer d'una punta a l'altra de la cambra, lladrant com un esperitat. La Dorothy, en canvi, romania asseguda a terra, esperant a veure què passaria. Un moment, el Totó es va acostar massa a la trapa oberta, i va caure pel forat. De moment, la nena va témer que no el tornaria a veure mai més. Però aviat va veure que treia les puntes de les orelles pel forat, perquè la forta pressió de l'aire el privava de caure. S'apropà a rossegons fins al forat, va aferrar el Totó per les orelles, i el va estirar un altre cop dins la cambra, després va tancar la trapa per evitar nous accidents.

Van anar passant les hores, i a poc a poc la Dorothy va anar perdent la por; se sentia molt sola, i el vent xiulava tan fort al seu voltant que l'eixordava tota. Primer pensava que quan la casa cauria quedaria feta bocins; però veient que s'escolaven les hores i que no passava res de terrible, no s'hi encaparrà més, i va decidir d'esperar tranquil.lament a veure com aniria tot plegat. A l'últim, arrossegant-se per terra, que no parava de gronxar-se, arribà fins al seu llit i s'hi enfila; el Totó hi saltà també, i se li va ajeure al costat.

Malgrat el balanceig de la casa i els udols del vent, aviat la Dorothy va tancar els ulls i es va quedar adormida com un soc."

➤ Preguntes

- On és Kansas?
- Què és un cicló?
- Què cal fer quan hi ha ciclons?

ESPAI I TEMPS

- A quina època passa la pel.lícula?
- Com ho sabem?
- On passa l'acció? Descriure els llocs -interiors o exteriors- on passa l'acció

TOT VEIENT LA PEL.LÍCULA

UN NOU PAISSATGE

"La va despertar un patac tan brusc i tan fort que si la Dorothy no arriba a trobar-se ajaguda en la tovor del seu llit potser hauria pres mal i tot. Tot i això, el sotrac li tallà la respiració. Què devia haver passat? Quant al Totó, li acostà el morret fred a la cara i somicà, tot esporuguit. Incorporant-se en el llit, la Dorothy s'adona que la casa havia deixat de moure's; i ja no era fosc, evidentment, puix que un sol radiant entrava per la finestra, inundant la petita cambra. Saltant del llit, i seguida del Totó, la nena va córrer cap a la porta i l'obrí.

De seguida va llançar un crit de sorpresa i va mirar al seu voltant, obrint uns ulls com unes taronges davant les coses meravelloses que veia.

El cicló havia dipositat la casa molt suaument -per ser un cicló- enmig d'un país d'una bellesa meravellosa. Pertot es veien delicioses clapes de gespa verda, amb arbres imponents, tots carregats de fruita saborosa. A dreta i esquerra hi havia rengles de magnífiques flors, i tot d'ocells de plomatge rar i de colors vius cantaven i saltironejaven entre els arbres i els arbusts. Una mica enllà hi havia un rierol que lliscava, lluissejant, entre les verdes ribes, amb un murmurí suau que sonava encisador a les orelles d'una nena com la Dorothy, que havia viscut tant de temps en les resseques i grises prades de Kansas."

➤ Preguntes

- Què devia haver passat?
- Dibuixar el que veia Dorothy
- Com seria per a tu un "país de bellesa meravellosa"?
- Comparar el seu dibuix amb la panoràmica de la pel·lícula.

ELS MASTEGAIRES

"Mentre estava dreta, sense cansar-se de mirar l'estrany i bell paisatge que la voltava, es va adonar que s'apropava cap a ella un grup de persones, les més extravagants que havia vist mai. No eren tan altes com les persones grans que estava acostumada a veure, però tampoc no es podia dir que fossin molt baixetes. De fet, semblaven més o menys de la mateixa estatura que la Dorothy, que era una nena força alteta per l'edat que tenia; i, tanmateix, feien tota la cara de tenir molts més anys que ella.

Eren tres homes i una dona, i tots quatre anaven vestits d'una manera ben rara. Portaven uns barrets rodons acabats en una punxa d'un pam i mig, amb tot de picarols de roba al voltant que dringaven suament quan es movien. Els capells dels homes eren blaus; el de la dona era blanc, i aquesta darrera portava una túnica blanca que li queia en plecs des de les espatlles, una túnica tota esquitxada d'estrelletes que brillaven al sol com diamants. Els homes anaven vestits de color blau, d'un blau del mateix to que el dels barrets, i portaven unes botes totes lluent, amb una ampla gira blava al capdamunt. A la Dorothy li sembla que aquells homes devien tenir la mateixa edat que l'oncle Henry, si fa no fa, perquè n'hi havia dos que portaven barba. Quant a la petita dama devia ser molt més vella, ben segur: tenia tot d'arrugues a la cara, i els cabells gairebé blancs, i caminava una mica encarcerada.

Quan els nouvinguts van arribar prop de la casa, a la porta de la qual hi havia la Dorothy, es van deturar i van xiuxiuejar entre ells, com si tinguessin por d'acostar-se massa. Però la velleta avançà cap a la Dorothy, li féu una profunda reverència, i va dir, amb una veu molt dolça:

-Benvinguda siguis, nobilíssima fetillera, al país dels Mastegaires. T'estem molt agraïts perquè has mort la malvada Bruixa de l'Est i has alliberat el nostre poble de l'esclavatge.

La Dorothy es va quedar tota parada en sentir aquestes paraules. ¿Què devia voler dir aquella velleta que l'anomenava fetillera i que li deia que havia matat la malvada Bruixa de l'Est?"

➤ Preguntes

- Què és una fetillera?
- Podeu dibuixar com van vestits els homes i la dona?

➤ Aquí s'imposarà explicar un xic l'argument o continuar amb la pel·lícula

Presentació dels personatges

L'ESPANTAOCELLS

"Després de dir adéu als seus amics, va tornar a posar-se en camí. Al cap d'uns quants quilòmetres, decidí d'aturar-se a reposar una estona, i enfilant-se a una tanca de la vora del camí s'hi va asseure al capdamunt. A l'altra banda de la tanca hi havia un gran camp de blat de moro, i no gaire lluny d'allà la Dorothy va veure un espantaocells dalt de tot d'un pal, que algú havia plantat allà per allunyar els ocells del blat de moro madur.

La Dorothy, amb la barbata a la mà, es quedà mirant l'Espantaocells, tota pensativa. El cap del ninot era un petit sac farcit de palla, amb els ulls, el nas i la boca per figurar una cara. Anava

cofat amb un vell barret blau i punxegut, que devia haver estat d'algun Mastegaire, i la resta de la figura consistia en un vestit vell i descolorit, també atapeït de palla. Als peus duia unes velles botes de gira blava, com les que portaven tots els homes del país, i el ninot es dreçava per damunt les canyes de blat de moro gràcies al pal que se li enfonsava a l'esquena.

Mentre la Dorothy mirava amb curiositat la carota pintada de l'Espantaocells, va veure amb sorpresa que el ninot li feia l'ullet, molt a poc a poc. De primer pensà que s'ho devia haver imaginat, perquè a Kansas els espantaocells no fan mai l'ullet a ningú; però després va veure que el ninot la saludava amistosament amb d'un cop de cap. Llavors la nena baixà de la tanca i s'atansà a l'Espantaocells, mentre el Totó, corrent al voltant del pal, lladrava a cor què vols.

-Bon dia -va dir l'Espantaocells, amb una veu una mica fosca.

-I ara! Que has parlat? -va fer la nena, tota parada. -Ben cert -.contestà l'Espantaocells-. Què tal, com estàs?

-Molt bé, gràcies -respongué la Dorothy, molt ben educada-. I tu?

-Jo no estic gaire bé -féu l'Espantaocells, somrient-:-, perquè és molt avorrit passar-se nit i dia dalt d'un pal, espantant les gralles.

-I no pots baixar? -preguntà la Dorothy. -

No, perquè porto aquest pal clavat a l'esquena. Si em fessis la mercè de treure'm d'aquí t'ho agrairia molt.

La Dorothy va aixecar els braços i va enlairar el ninot fins a desclavar-lo del pal; perquè, com que era farcit de palla, no pesava gens..

-Moltíssimes gràcies -va dir l'Espantaocells, un cop a terra-.Ja em sento tot un altre.

La Dorothy ho veia i no ho creia, perquè era ben estrany que un ninot de palla parlés i fés reverències i caminés i tot.

-Es pot saber qui ets i on vas? -preguntà l'Espantaocells, després d'estirar-se i badallar.

-Em dic Dorothy -va explicar la nena-, i vaig a la Ciutat de les Maragdes, a demanar al gran Oz que m'ajudi a tornar a Kansas.

-On és això de la Ciutat de les Maragdes? -preguntà el ninot-. I qui és aquest Oz que dius?

-Com! No ho saps? -li va replicar la nena, estranyada.

-No sé res de res, jo. Saps?, com que sóc un ninot ple de palla no tinc cervell-:-va contestar l'Espantaocells, tot trist.

-Oh, sí que em sap greu -va fer la Dorothy.

-Tu creus que si anés a la Ciutat de les Maragdes amb tu, el gran Oz em donaria un cervell com cal? -preguntà el ninot.

-Això no ho sé -féu la nena-. Però, si vols, pots venir amb mi. I suposant que Oz no et doni el cervell que et cal, tampoc no estaràs pitjor que ara.

-Això és veritat -féu l'Espantaocells-. Saps? -continuà, confidencialment-. A mi no em fa res tenir les cames i els braços i el cos ple de palla; així no em puc fer mal. Si algú em trepitja els dits dels peus o em clava una agulla, tant me fa, perquè no sento res. Però no vull que la gent em tingui per ximple, i si continuo tenint el cap ple de palla i sense cervell, no arribaré mai a saber res de res.

Van tornar cap al camí; la Dorothy l'ajudà a saltar la tanca, i van seguir caminant cap a la Ciutat de les Maragdes."

➤ Preguntes

- Quina feina fa un espantaocells?
- Se'n veuen ara d'espantaocells?
- Què li passa a l'espantaocells de la història?
- Què vol anar a demanar al màgic d'Oz?
- Quins avantatges i inconvenients té tenir un cos de palla?
- Per què necessita el cervell un espantaocells?

EL LLENYATAIRE

"Havent esmorzat, quan es disposava a tornar al camí groc, la va sobresaltar una mena de gemec que sentí molt a la vora.

-Què ha estat això? - va exclamar, tota alarmada.

En aquell mateix moment arribà a les seves orelles un altre gemec que semblava que sortís de darrere seu. Es van girar i van avançar uns passos per dins el bosc, fins que la Dorothy descobrí quelcom que brillava sota un raig de sol que es filtrava entre els arbres. Hi va córrer, i es deturà en sec, llançant una exclamació de sorpresa.

Al costat d'un dels enormes arbres del bosc, que algú havia començat a tallar, hi havia un home, bo i dret, tot fet de llauna, amb una destral enlairada a les mans. Tenia el cap, els braços i les cames articulats amb el cos, però s'estava completament immòbil, com si no es pogués moure. La Dorothy el mirà amb gran sorpresa i l'Espantaocells també; quant al Totó, lladrant desmesuradament, va clavar queixalada a una de les cames de llauna del llenyataire, i deixà anar un crit de dolor, perquè es va fer mal a les dents.

-Eres tu el que gemegaves? -va preguntar la Dorothy.

-Sí -contesta l'home de llauna-. Era jo. Fa més d'un any que gemego, i fins ara no m'havia sentit ningú, ni havia vingut ningú a ajudar-me.

-Què puc fer per tu? -preguntà la nena dolçament, commoguda per la tristesa amb què l'home li parlava.

-Vés a buscar un setrill i unta'm les frontisses -va contestar el ninot-. Estan tan rovellades que no em puc moure; si m'entes ben untat, tornaré a trobar-me bé. Trobaràs un setrill en un prestatge de la meva barraca.

La Dorothy va córrer de seguida a la barraca, va trobar un setrill i, tornant prop del ninot de llauna, li va preguntar, tota sol·lícita:

-On les tens, les frontisses?

-De primer unta'm el coll -va contestar el Llenyataire de Llauna.

Així ho va fer la nena, i com que el ninot de llauna tenia el coll molt rovellat, l'Espantaocells li va agafar el cap i el va anar movent a poc a poc, d'un costat a l'altre, fins que va quedar ben lliure i l'home el va poder girar per si mateix.

-Ara unta'm les frontisses dels braços -li va dir.

La Dorothy les hi va untar, i l'Espantaocells li doblegà els braços amb gran delicadesa, fins que van quedar lliures del rovell i com nous.

El Llenyataire de Llauna va llançar un sospir de satisfacció, i va abaixar la destral, que va deixar estintolada contra l'arbre.

-Uix, quin consol! -va fer-. He estat tot un any amb la destral enlairada, des que em vaig rovellar. Ja era hora de poder-la abaixar! .I ara, si em fas el favor d'untar-me les frontisses de les cames, ja tornaré a ser el que era.

Li van untar les cames, doncs, fins que les va poder moure lliurement; i el ninot els dona les gràcies repetidament pel favor que li havien fet, perquè semblava molt educat i molt agraït, l'home.

-Si no haguéssiu passat per aquí potser m'hauria quedat d'aquella manera per sempre més - digué-. Vull dir que m'heu salvat la vida. I com és que heu vingut per aquests verals?

-Fem camí cap a la Ciutat de les Maragdes, per anar a veure el gran Oz - li va explicar la nena-. I hem passat la nit a la teva barraca.

-I perquè el voleu veure, el gran Oz? -preguntà el ninot de llauna.

-Jo vull demanar-li que em torni a Kansas, i l'Espantaocells li vol demanar que li posi una mica de cervell dins del cap -va respondre la Dorothy.

Va semblar que el Llenyataire de Llauna s'ho rumiava fins que va dir:

- Creieu que Oz em donaria un cor, a mi?
- Perquè no? -va fer la Dorothy-. No deu ser pas més difícil que donar un cervell a l'Espantaocells.
- Tens raó -digué el Llenyataire de Llauna-
- Doncs, si no us fa res que us companyi, jo també aniré a la Ciutat de les Maragdes i demanaré a Oz que m'ajudi."

➤ Preguntes

- Com t'imagines l'home de llauna?
- Què li vol demanar l'home de llauna al mag?

Representar l'escena. En equips de tres que cadascú faci un personatge. Veurem les possibilitats d'actuació de cada grup tot comparant com ho resolen els actors.

EL LLEÓ

"De cop va sorgir del bosc un braolar terrible, i immediatament després va saltar al mig del camí un enorme lleó. D'un sol cop de pota engegà l'Espantaocells rodolant fins a la cuneta, i va atacar amb les seves esmolades urpes el Llenyataire de Llauna. Però, amb una gran sorpresa del lleó, les urpes no deixaren ni el més petit senyal en la llauna, tot i que el Llenyataire caigué a terra tan llarg com era i hi restà immòbil.

El petit Totó, ara que tenia un enemic davant, arrencà a córrer cap al lleó, bordant tan fort com podia, i l'enorme fera obria ja la boca per queixalar el gos quan la Dorothy, tement que el Totó hi deixaria la pell, i sense cap por del perill que corria, saltà cap al lleó i li clavà un cap de puny al morro amb totes les seves forces, bo i cridant-li:

-Pobre de tu si mossegues el Totó! No te'n dones vergonya, tan grandassot, de mossegar un pobre gosset com aquest?

-No l'he pas mossegat -va dir el lleó, tot fregant-se el morro amb la pota, allà on la Dorothy li havia clavat el cap de puny.

-Però anaves a fer-ho -va replicar la nena-. Covard, més que covard! Això és el que ets, vet-ho aquí!

-Prou que ho sé -féu el lleó, acotant el cap, tot avergonyit-. Sempre ho he sabut, que sóc un covard. Però, què vols que hi faci, jo?

-Jo què sé, noi! Però, mira que clavar una coça a un pobre home de palla com l'Espantaocells!

-És de palla? -va preguntar el lleó, tot sorprès mentre la nena aixecava de terra l'Espantaocells, el posava dret, i li donava la forma amb uns quants copets i sacsejades.

L'altre és de llauna. I va ajudar el Llenyataire a aixecar-se.

-Ara ho entenc. Per això de poc hi deixò les urpes! -va dir el lleó-. Quan les ungles han esgarrapat la llauna, he sentit una esgarrifaça freda que em corria per tata l'esquena. I què és aquesta bestiola que t'estimes tant, pel que sembla?

-És el Totó, el meu gos -respongué la Dorothy.

-És de llauna o de palla? -va demanar el lleó.

-I perquè ets tan covard, si es pot saber? -va preguntar la Dorothy, mirant amb curiositat aquella bestiassa, grossa com un cavall petit.

-Noia, és un misteri, això -va respondre el lleó-. Suposo que vaig néixer així. Tots els altres animals del bosc, com és natural, es pensen que sóc molt valent, perquè a tot arreu es considera el lleó el rei dels animals. Vaig adonar-me que si bramulava ben fort tots els éssers vivents es morien de por i fugien de mi, Cada vegada que he vist un home, he passat una por, si ho sabies! Però basta que deixi anar un bon bramul perquè tothom fugi cames ajudeu-me.

-Però això no està bé. El rei dels animals no ha de ser poruc -va dir l'Espantaocells.

-Ja ho sé, -respongué el lleó, eixugant-se una llàgrima amb la punta de la cua-; aquest és el meu drama. Per això sóc tan desgraciat. El cas és que quan em trobo en perill, el cor se'm posa a bategar de mala manera.

-Però això vol dir que tens cor. Te n'hauries d'alegrar - va dir el Llenyataire de llauna.
 Després d'explicar-li on anaven el lleó va dir:
 -Doncs si no us fa res vindré amb vosaltres, perquè la veritat és que la meua vida és insuportable sense una mica de coratge."

➤ **Preguntes**

- T'has plantejat mai si eres valent o valenta?
- Coneixes persones valentes? En què consisteix la seva valentia?
- Ser valent pot voler dir anar contra corrent?
- Què és el coratge?

Anàlisi dels personatges

Descripció física	Descripció psicològica
Dorothy Espantaocells Home de llauna Lleó Màgic d'Oz * AJUDA Trets físics Algunes observacions que es poden fer: - Aspecte físic general: alt, prim, ros, fort, - Com gesticula, com es mou: elegant, nerviós, Trets psicològics Buscar algun adjectiu que vagi bé per a usar en la descripció dels personatges	
bondadós	perseverant generós humil
calmat	solidari indiferent obedient
tolerant	ordenat impacient colèric
pacient	voluntariós sincer respectuós
delicat	amical bondadós apassionat

Quadre resum	Com és?	Què representa?
Dorothy		
L'espantaocells		
L'home de llauna		
El lleó		
El màgic d'Oz		
<i>Com es podria organitzar una història amb personatges com:</i>		
- La dona de vidre		
- El nen de paper		
- La nena de fang		
- El ninot de roba		
- La nina de fusta		

TEXTOS

LA MERAVELLOSA CIUTAT DE LES MARAGDES D'OZ

"Fins i tot amb els ulls protegits per les ulleres verdes, la Dorothy i els seus amics van quedar enlluernats, de moment, per la brillantor de la meravellosa Ciutat. A banda i banda dels carrers es dreçaven cases boniques, totes fetes de marbre verd amb incrustacions de maragdes guspirejants. El terra també era fet del mateix marbre verd, i totes les juntures eren cobertes de rengleres de maragdes, una al costat de l'altra, que guspirejaven a la llum del sol. Els vidres de les finestres eren verds; i fins i tot el cel, damunt la Ciutat, tenia un to verdós, i els raigs del sol eren verds.

Pertot es veia molta gent, homes, dones i criatures, vestits tots de verd i amb la pell verdosa. Tothom mirava la Dorothy i els seus companys amb sorpresa i curiositat, i les criatures fugien per amagar-se rere les seves mares quan veien el Lleó; però ningú no els va adreçar la paraula. Pels carrers hi havia moltes botigues i parades, i la Dorothy es fixà que tot el que hi venien era verd: caramels verds, rosetes de blat de moro verdes, sabates verdes, barrets verds i vestits verds de tota mena. En una de les parades, un home venia gasosa verda, i la Dorothy es va adonar que les criatures que en compraven pagaven amb monedes verdes.

Semblava que en tota la ciutat no hi havia cavalls ni animals de cap mena. Els homes transportaven les coses en petits carretons verds, que empenyien davant seu. Tothom semblava feliç, content i prósper:

El Guardia del Portal els va conduir a través dels carrers fins que van arribar a un enorme edifici, situat al bell mig de la Ciutat, que era el Palau d'Oz, el Gran Bruixot. Davant la porta hi havia un soldat, vestit amb un uniforme verd i que duia una llarga barba verda.

-Aquí hi ha aquests estrangers -li va dir el Guàrdia del Portal- que demanen per veure el Gran Oz.

-Entreu -va respondre el soldat- i li transmetré la vostra petició.

Els nostres amics van passar el portal del Palau i van entrar en un gran saló encatifat de verd, on tots els mobles eren també verds i incrustats de maragdes. El soldat els féu eixugar-se els peus en una estoreta verda abans d'entrar al saló i un cop van haver segut els digué, cortesament:

-Poseu-vos còmodes mentre vaig a la porta del Saló del Tron i informo Oz de la vostra arribada.

Van haver d'esperar molta estona abans que tornés el soldat. Quan, finalment, va tornar, la Dorothy li pregunta:

-Heu vist Oz? -Oh, no -va respondre el soldat-. No l'he vist mai, jo. Però li he pogut parlar, a través del paravent darrere el qual resta invisible, i li he transmès el vostre missatge. Diu que, si així ho voleu, us donarà audiència, però cal que cadascun de vosaltres entri a la seva presència tot sol, i només en rebrà un cada dia. Per tant, puix que haureu de passar uns quants dies en el Palau, us acompanyaré a les cambres, on podreu reposar còmodament després del vostre viatge.

-Moltes gràcies -va fer la nena-. Trobo que és molt amable, el Gran Oz.

El soldat tocà un xiulet verd que portava, i immediatament va entrar al saló una noieta que duia un vestit bonic de seda verda. Tenia el cabell llis i els ulls d'un verd deliciós, i féu una reverència davant la Dorothy, dient:

-Seguiu-me i us ensenyaré la vostra cambra. La Dorothy es va acomiadar dels seus amics, llevat del Totó, que s'emportà en braços."

➤ Preguntes

- Has vist mai una maragda? Informa't del color i de les característiques d'aquesta pedra preciosa.

- Com es presenta l'audiència amb el gran Mag?

DESPRÉS DE VEURE LA PEL·LÍCULA

➤ Com reaccionen emocionalment els personatges?

Pots detectar algun moment del film on sigui molt explícit algun dels següents sentiments per part d'algun dels personatges principals?

<u>Sentiment</u>	<u>Personatge</u>	<u>Moment del film</u>
Ira		
Tristesa		
Temor		
Plaer		
Amor		
Sorpresa		
Dolguts		
Vergonya		
* AJUDA		
Ira : fúria, ultratge, ressentiment, còlera, exasperació, indignació, aflicció, acritud, fastigejament, irritabilitat, hostilitat, violència, odi, etc.		
Tristesa : pesar, malenconia, pessimisme, llàstima, autocompassió, solitud, abatiment, desesperació, aflicció, abatiment, esllanguiment, etc.		
Temor : ansietat, aprensió, nerviosisme, preocupació, consternació, inquietud, cautela, incertesa, por, terror, fòbia, pànic, etc.		
Plaer : felicitat, alegria, diversió, orgull, extremiment, embadaliment, gratificació, satisfacció, eufòria, èxtasi, etc.		
Amor : acceptació, simpatia, confiança, amabilitat, afinitat, devoció, adoració, afecte, estima, tendresa, consideració, predilecció, etc.		
Sorpresa : commoció, desconcert, admiració, estranyesa, atordiment, estupefacció, esbalaïment, meravellament, etc.		
Disgust : menyspreu, avorriment, aversió, disgust, repulsió, desplaer, desgrat, pena, aflicció, sofriment, turment, empipament, molèstia, decepció, malestar, etc.		
Vergonya : culpabilitat, molèstia, disgust, remordiment, humiliació, arrepeniment, mortificació, contrició, deshonor, etc.		

Qüestions

- Amb quin dels personatges t'identifiques més?
- Preguntes que es plantegen entorn de la pel·lícula
 - Perquè la senyora Gulch és tant antipàtica?
 - Existeix un lloc, com en el conte, on no et pot passar res de dolent?
 - "Moltes persones sense cervell parlen constantment" diu un personatge. Creus que és cert?
 - "Sembla que us conec des de sempre" diu Dorothy. Té algun sentit aquesta frase?
 - "Si no has vist al màgic, com saps que existeix", li preguntà Dorothy?

Activitat

Per a treballar primer individualment i després en grup

- Afegir-hi algun personatge més o treure'n algun
 - Afegir-t'hi tu fent un paper. (Pots triar un dels papers que ja hi ha o afegir un nou personatge que inventaries)
 - Amb quin dels personatges viuries i amb quin no i per què
 - Quins valors representen els distints personatges del film (es pot posar una llista de valors positius: solidaritat, tendresa, estimació, tolerància, comprensió, generositat, amistat,
- Analitzem les solucions del màgic.

La pel·lícula

- Quants anys passen aproximadament des de l'inici de la pel·lícula fins a la darrera escena? Com ho sabem en el film?
- Podries fer un judici d'algun aspecte del film que t'hagi cridat l'atenció com ara: el paper dels actors, la fotografia, la música, el vestuari, ...
- Recordes alguna seqüència o fotograma especialment impactant?
- Quins són els moments especials del film per a tu?

1.
2.
3.

- Resumeix l'argument del film en 5 ratlles

1.
2.
3.
4.
5.

- Elegeix un personatge del film i inventa un diàleg entre ell i tu. Què li preguntaries, què li aconsellaries, què li suggeriries, etc.

(El teu nom) -
(el nom del personatge)-
-
-

- Canviar el final de la pel·lícula

- Adaptar (adaptar a AQUÍ i ARA) Com seria la pel·lícula avui dia o al nostre país

➤ **A tu què t'ha dit el film?**

Pot ser que prop teu hi hagi un (personatge principal) i tu no te n'adonis?

Escriu tres ratlles sobre la teva opinió sobre el film, justificant la teva avaluació.

- 1.
- 2.
- 3.

PER SABER-NE MÉS

<http://www.thewizardofoz.com>,